

Nimi: Kool: Klass:

1. AJAJOONE ÜLESANNE – MAAILMARUUMI AVASTAMAS.

a. Millal ja kes/mis oli ...?

Esimene naine kosmoses:

Esimene inimene kosmoses:

Esimene Maa tehiskaaslane:

Esimised kosmosest naasnud koerad:

Esimene Kuu külustus:

Esimene kosmosejaam:

Esimene kord ilma turvaköieta avakosmoses:

Esimene rakett kosmoses:

Esimene eestlane:

Esimene foto Kuu tagumisest küljest:

b. Millal said järgmised riigid kosmoseriikideks ja mille alusel sa seda otsustad?

<i>Lipp</i>	<i>Riik</i>	<i>Aastaarv ja põhjendus</i>
	Eesti	
	USA	
	NSVL	

Mõttele ise. Millised riigid veel kuuluvad kosmoseriikide hulka?

2. ARVUTIÜLESANNE – KÕNETAV AJALUGU.

Ava veebilehitseja <https://www.aai.ee/muuseum/Aegrida/HTML/>

Vali menüüst aastaarvude vahemik *kuni 2000*.

a. Vali igasse kasti 1–2 huvipakkuvat fakti ja täida tabel.

<i>Aasta</i>	<i>Astronoomia Kosmosetehnoloogia</i>	<i>Eesti ajalugu</i>	<i>Igapäevaelu</i>
1957			
	V. Tereškova teeb esimese naisena kosmoselennu.		
		Tartus avatakse 488 m pikkune sild üle Emajõe ja Anne kanali.	
			Stockholmis mõrvatakse Rootsi peaminister O. Palme.

3. POSTRIÜLESANNE – KANDERAKETT ARIANE V.

a. Otsusta, kas lause on tõene või väär.

- Tõene (O) / Väär (N)** Esikoonuse eesmärgiks on anda osa lennuks vajaminevast tõukejõust ja vabaneda Maa gravitatsiooniväljast ning viia raket kosmosesse.
- Tõene (K) / Väär (M)** Orbiidile viidav last paikneb põhiastmes.
- Tõene (A) / Väär (T)** Suurema osa vajaminevast tõukejõust annavad kanderaketile tahkekütusekiirendid.
- Tõene (J) / Väär (A)** Satelliidi õigele orbiidile paigutamine on juhtkeskuse ülesanne.
- Tõene (O) / Väär (P)** Kanderaketil võib olla üks või kaks adapterit.
- Tõene (U) / Väär (I)** Ariane 5 erinevate mudelite erinevus seisneb viimases astmes, kuid mõlema mudeli puhul kasutatakse sama kütusesegu.
- Tõene (L) / Väär (E)** Orbiidile saamisele töötavad pidevalt vastu raketi mass ja maa gravitatsioon, mistõttu üleliigsed osad esimesel võimalusel ära visatakse.

b. Paranda valed laused õigeks.

c. Iga vastus annab ühe tähe. Pane need õigesse järjekorda ja saad lahendussõna.

4. TEKSTÜLESANNE – LIIKUMINE AVAKOSMOSES.

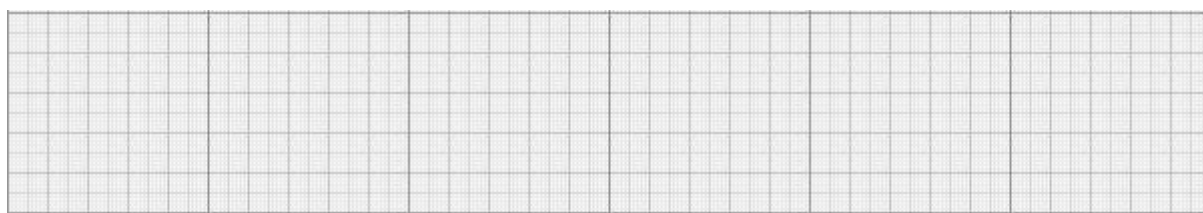
a. Kirjelda, mida näitab joonis.

b. Tee all pool toodud andmete põhjal ribadiagrammid orbiitide kasutamise kohta.

Aastal 2010 oli töötavaid satelliite 958, millest 471 LEO-l, 63 MEO-l, 389 GEO-l ja ülejäänud HEO-l. Nendest 441 kuulus USA-le, 99 Venemaale, 67 Hiinale ja ülejäänud teistele riikidele.

- Pane mõlemale diagrammile pealkiri ja lisa selgitav legend.
- Arvuta, kui palju satelliite oli HEO orbiitidel.
- Arvuta, kui palju satelliite kuulus teistele riikidele.
- Esita tulemused %-des.

c. Otsi tekstist mõisted *apogee* ja *perigee* ning tee nende kohta selgitav joonis.